

fantom in dekletom, zrelo ljubezensko doživljanje med ženo in možem ter globoko obojestransko umevanje za medsebojna nesoglasja, katero se kot prožen lok boči nad trenji človekove od življenjskih utripov napete notranjosti. Plemeniti prikaz živo v človeško življenje posegajoče snovi brez sleherne spolzkosti in obvladana plesna tehnika v službi vzvišene zamisli, vse to je našlo globok odmev v naši kulturni javnosti. — Z dobro izbranim osebjem je pod taktirko g. Neffata doživela Dvořakova opera »Rusalka« svojo že dolgo zaželeno reprizo. Tako lepih primerov narodne opere je bore malo v glasbeni literaturi, posebno če upoštevamo, da glasba »Rusalka« nikjer ne zgreši svojega najglobljega namena: biti poljudna. Pa vendar ni kopija ali plagijat narodne glasbe, temveč Dvořakovo lastno duševno blago. Predstave »Rusalka« so najboljše v letošnjem repertoarju. S svojim temeljitim znanjem je posegel v zmožnosti igralcev in pevcev režiser Debevec in tudi s svoje strani pomagal učenki mojstra Betetta gđc. Heybalovi do dopadljivega uspeha.

Pobožična glasbena sezona kaže torej uspeh in napredek domače produkcije in reprodukcije skoro v vseh panogah. Radio-Ljubljana je v februarju in marcu prenašal večer drobnejših skladb dr. Švare in Šivica. Gojenci glasbene srednje šole in akademije v Ljubljani so na treh produkcijah pokazali svoj napredek, kar velja predvsem za gđc. Logerjevo, g. Burgerja in g. Hubada (iz šole prof. J. Ravnika, Šlajsa in Škerjanca). Gledališče pripravlja Švarovo »Kleopatro«, v najbližjih dneh bomo čuli koncert v proslavo 20letnice »Orkestralnega društva Glasbene Matice« ljubljanske s Škerjancem za pultom in Nočem za klavirjem. Nedvomno bo skladateljski natečaj za banovinsko nagrado imel obilen uspeh. Pa še marsikaj se nam obeta.

Koncert »Akademskega pevskega zbora«. — Namen, pokazati razvoj naše zborovske glasbe, kot si ga je zastavil in ga izvaja z neomajno doslednostjo dirigent g. Marolt, ima svoje dobre in slabe strani. Dobro: pokaže nam padanje in rast ravni kompozicijskega znanja, svojsko, skoroda nevpitivno melodiko teh skladb, duševnost celega kadra komponistov in obličje kulturne dobe, v kateri so kompozicije nastale. — Slaba stran je ta, da mora dirigent prebaviti tudi skladbe, katere z vidika današnje stopnje slovenske glasbe ne kažejo take kakovosti, da bi upravičevala njihovo izvedbo. — Tega se je zborovodja gotovo tudi polno zavedal: v zgodovini dobimo vedno rast in padanje. — Izbira skladb je odgovarjala širokemu Maroltovemu poznavanju zborovske literature. Prikazal ni samo takih, ki jih takratna doba ni prisvojila radi težav, s katerimi je bilo njihovo izvajanje združeno, ampak tudi tiste, ki so bile takrat »v modi«, pa danes vzbujajo samo vtis naivnosti. Marsikomu se je zdelo škoda, da »APZ« izgublja čas s takimi skladbami. Če gledamo s tega vidika, ki je podrejen, potem morda! Glavni cilj pa je zgodovinski razvoj in ta prenese take male žrtve.

Zbor je še vedno v svoji običajni odlični sestavi. Pri neprestani menjavi pevcev je to velika zasluga. Slej ko prej so drugi basi najboljši, tenor pa je nekoliko presvetal. Več kritja in barvanja bi dalo tej skupini gotovo več pastoznosti in žameta. — Muzikalna podkovanost, oster čut za ritmiko in vzorna artikulacija so sadovi Maroltovega dela. Parkratno ponesrečenje v intonaciji je marsikoga presenetilo. Mene ne! Pripravljen sem bil nanj pri

vsakem vokalnem koncertu, slišal na vsakem orkestralnem. Unionska dvorana je po predelavi postala skrajno slaba v akustičnem oziru. Žamet na balkonih, za zborom platno (prosim!), na desno in levo vdolbine pod balkonom, ki jih je rajnki Hubad kot dober poznavalec akustičnih principov zakril z zastori (zdaj jih ni več)! To so nemogoči pogoji za koncertiranje. Zato se pevci ne slišijo med seboj.

Interpretacijsko je našel dirigent skladbam primeren, izdelan in z dinamičnimi ter agogičnimi domisleki močno poživljen ter podkrepljen izraz. Dihalna tehnika, ki jo je doprinesel zboru, lahko služi za vzor! Moti pa nasilno odtrgovanje zaključkov pri frazah. Diminuiranje zaključnih tonov, kot ga slišimo pri večini zborov, sicer tudi slabo vpliva, toda srednja pot bo tudi tu najboljša. Od obeh solistov je ugajal g. Dolničar, ki je zapel muzikalno in zanesljivo.

Sledeči koncerti nam bodo — upajmo — pokazali nadaljni nagli razvoj naše zborovske glasbe iz teh skromnih začetkov. Po Gallusu, ki je zasijal kot meteor, bi prišle še sedaj na vrsto skladbe, katere prenesejo vzporedjanje z vsemi drugimi skladbami evropskih narodov. Saj bo tudi v njih še mogel pokazati g. Marolt vse vrline svojega odličnega zbora. *D. Švara*

MED KNJIGAMI IN DOGODKI

ANTON INGOLIČ: NA SPLAVIH. Roman. — Svet in življenje, ki ju je upodobil Ingolič v svojem tretjem romanu, spadata med najbolj svojstvene strani naše sodobne resničnosti, ki so v slovenskem povojnem pripovedništvu našle svoj literarni izraz. Pisatelj, ki se je doslej gibal predvsem v kmečkem okolju, kar velja zlasti za njegova večja dela, se je s tem romanom lotil literarno še povsem neodkritega, družbeno, človeško in psihološko zelo svojevrstnega dela našega narodnega življenja, si je utrl pot med sicer maloštevilno, a sila zanimivo in za nekatere naše pokrajine zelo značilno ljudsko plast. S to premaknitvijo svojega pisateljskega interesa je Ingolič sicer ostal, kar je bil: opisovalec preprostega podeželskega ljudstva; ali vendar pomeni ta spis pomembno vsebinsko obogatitev njegovega dela, še več: mu je z njim uspelo prestopiti tradicionalni in že kar stereotipni okvir našega pripovedništva o kmetu, ne da bi se bil s tem izneveril svoji stalni stroki in usmerjenosti. Skrivnost tega uspeha pa ni v ničemer drugem kakor v neki Ingoličevi lastnosti, ki je nanjo treba najprej opozoriti in ki pri nas še zmeraj ni deležna tistega ugleda, ki ga drugod z vso samoumevnostjo uživa že nekaj lepih desetletij. To je vnema za podroben, malone znanstveno temeljit študij gradiva, ljudi, okolja in dogajanja, ki se jih je pisatelj namenil umetniško oživiti. Zakaj pripovednik-realist, pa naj bi bil še tako izreden umetniški talent, ne more nikdar nikoli le lagodno čakati, da se mu gradivo samo ponudi ter mu življenje in človeška duša razodeneta svojo zadnjo resnico. Pripovedništvo, kakor razumemo ta pojem že od Zolaja, je prebito trda tlaka, in človek, ki se mu je zapisal kot svojemu poklicu, mora biti skrajno vesten opazovalec in iskalec dejstev, večer zbiralec pojavov in raziskovalec zakonov, ki je iz njih sestavljena življenjska resničnost.

Sledovi takega predhodnega študija so v Ingoličevem romanu očitni in njegovi rezultati nikakor niso slabi. Pisatelju je nujnost dejanske, življenjske izpričanosti